

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A TVORBU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

ROČNÍK XXXVII

6/2003

Obsah

Š. Sklenár: Možnosti, riziká a problémy získavania surovín z komunálneho odpadu	285
M. Lukáč: Možnosti realizácie separovaného zberu odpadu v obciach a mestách SR	291
M. Lacuška: Analytická kontrola odpadov – nástroj ochrany životného prostredia	297
M. Badida a kol.: Autovraky ako zdroj nových materiálov a surovín	300
M. Rusko, P. Debnár, T. Krečmerová: Elektronický šrot – odpad z elektronických a elektrotechnických zariadení	305
M. Búgel, A. Pietriková: Spracovanie serpentinitovej odpadovej haldy	309
J. Ladomerský a kol.: Niektoré možnosti využitia pieskových jadier a foriem po odlievaní ..	312
M. Finka, D. Petriková, L. Jamečný: Problematika odpadov ako integrálna súčasť sanácie postihnutých urbánnych území	314
S. Kohnová, L. Solín, J. Szolgay: Regionálna analýza maximálnych prietokov	318
Tribúna	
J. Demko: Súčasnosť a trendy v zhodnocovaní čistiarenských kalov	325
J. Vráblíková, P. Vráblík: Zkušenosti s využitím odpadů při rekultivaci krajiny v Podkrušnohoří	327
Kontakty	
J. Dlhopolček: Prínos Recyklačného fondu k zhodnocovaniu odpadov v SR	330
P. Gallovič: Miesto SR v oblasti odpadového hospodárstva v rámci EÚ	332

Odpady – hrozba alebo nádej?

Industrializácia, urbanizácia, populácia a automobilizácia sú štyri na seba nadväzujúce substantné fenomény bohatstva, a zároveň príčiny nesmierneho poškodzovania životného prostredia. Jedným z ich spoločných znakov je produkcia odpadov, ktorých každoročný objem ani nie je možné vyčíslíť. Sú to nepredstaviteľné hory odpadov, vyplňajú najrôznejšie dutiny Zeme, pokrývajú dná oceánov, morí, riek a jazier, sú rozptýlené vo všetkých prostrediach (v ovzduší, vode, pôde) a veľmi negatívnym spôsobom ovplyvňujú aj kvalitu ľudského života.

Rozvoj industrializácie, urbanizácie, populácie, automobilizmu, a s tým súvisiacej produkcie odpadov ťažko začleniteľných do prírodného prostredia, je na našej planéte jednoznačne limitovaný. V súčasnosti už musíme veľmi intenzívne hľadať možnosti zhodnocovania odpadov a nové projekty urýchlene zavádzať do praxe. A neustále si klásť otázku, či robíme dosť, aby nás odpady „boleli“ čo najmenej.

Z doterajších skúseností s riešením problémov životného prostredia vo svete vyplýva, že najlepšie výsledky sa dosahujú spojením troch fenoménov: múdri občania, bohaté obce, mestá a nekompromisný štát. Hoci na Slovensku sú chudobnejšie obce a mestá i nedostatky v zásadovosti štátu, mohla by tieto hendikepy vyvážiť múdrosť jeho obyvateľov.

Monotematické číslo časopisu Životné prostredie sa pokúša aspoň trochu naznačiť múdрым občanom ako riešiť niektoré problémy s odpadom. Prináša napríklad príspevky o separovanom zbere a využívaní jednotlivých zložiek komunálneho odpadu. Celý rad rôznych druhov priemyselného odpadu, ale aj starých skládok poskytuje priestor na úvahy o možnostiach využitia ich materiálovej hodnoty, čomu sa venuje najväčší priestor v tomto čísle. Podmienkou zhodnocovania odpadov je dôkladné preskúmanie, či tento proces nepredstavuje ešte väčšie riziká pre ľudské zdravie a životné prostredie. Základom úvah o riešení problémov s odpadmi je preto analytická kontrola odpadov. Druhou stranou recyklácie odpadov je ekonomická náročnosť realizovania projektov. Na pomoc pri riešení tohto problému bol zákonom ustanovený Recyklačný fond. Problematika odpadu má svoj integrálny, regionálny rámec i európsku a globálnu dimenziu. Pochopiteľne, niekoľkými príspevkami ju nemožno obsiahnuť v celej šírke. Toto monotematické číslo časopisu Životné prostredie iba naznačuje niektoré možnosti a môže byť inšpiráciou pri hľadaní ďalších ciest zhodnocovania odpadu.

Juraj Ladomerský

Aktuality

- Z. Krnáčová: 13. medzinárodné sympóziu o problémoch krajinné ekologickej výskumu 283
 Z. Lišková: Prvý geopark na Slovensku 284
 P. Eliáš: Environmentológia vo vysokoškolskom vzdelávaní 333

Recenzie

- R. Špaček: Transparentnosť v architektúre 334
 J. Vítek: Nově o českém myšlení 335

Contents

- Š. Sklenár: Potential, Risks and Problems of Obtaining Raw Materials from Communal Waste 285
 M. Lukáč: Prospects of Separated Waste Collection in Villages and Towns of the Slovak Republic 291
 M. Lacuška: Analytical Waste Control – the Instrument of Environmental Protection 297
 M. Badida et al.: Car Wrecks as a Source of New and Raw Materials 300
 M. Rusko, P. Debnár, T. Krečmerová: Electronic Scrap – Waste from Electric and Electronic Installations 305
 M. Búgel, A. Pietriková: Processing of Serpentinite Disposal Site 309
 J. Ladomerský et al.: Potential Use of Sand Cores and Forms after Casting 312
 M. Finka, D. Petriková, L. Jamečný: Waste Treatment as an Integral Part of Rehabilitation of Distressed Urban Areas 314
 S. Kohnová, L. Solín, J. Szolgay: Regional Analysis of Maximum Discharges 318
- Tribune**
- J. Demko: Trends in Making Use of the Treated Waste-Water Sludge 325
 J. Vráblíková, P. Vráblík: Experience with Making Use of the Waste at Rehabilitation of Land in Podkrušnohoří Region 327

Wastes threat or hope?

Industrialization, urbanization, growth of population and intensive use of cars are four interrelated fundamental phenomena of welfare and at the same time they are the principal factors of immense negative impact on the environment. One of their common signs is waste production the annual volume of which is impossible to count. There are unimaginable garbage mountains that fill up various cavities of the Earth, they cover the bed of the oceans, rivers and lakes, they are dispersed in the environment (air, water, soil) and they influence the quality of human life by very negative way.

The advance of industrialization, urbanization, population and car production, generating difficult degrading waste, is in our planet limited. We ought to search for possibilities of waste recycling, we have to introduce new projects into practice, and permanently ask a question, whether we do enough so that wastes does us "harm" less.

Previous experience of dealing with environmental problems in the world has proved that best results have been reached by interrelating the three phenomena: wise people, rich municipalities and uncompromising central government. Although Slovak local governments suffer from lack of funds and central government not always prove its consistency, these demerits can be balanced by wisdom of inhabitants.

The monothematic issue of the journal *Životné prostredie* tries to outline, how to approach certain problems with wastes. It brings contributions about separated waste collection and utilization of single components of communal waste. Different kinds of industrial waste as well as old dumps give space for cogitations about the use of their material value, to which the widest space in this issue is devoted. Waste recycling is the subject of serious investigation, as it might present much more risks for human health and environment. Therefore the basis of discussion about the solution of problem with wastes is the analytical control of wastes. Important aspect of waste recycling is economical demand of project realizations. The Recycling fund established by the legislation is an aid in solution of these problems. The problem of wastes has its integral, regional framework, as well as European and global dimension. Of course it cannot be completely encompassed by a few contributions. This monothematic issue of the journal *Životné prostredie* outlines only certain possibilities and it can be an inspiration in searching ways of waste usability.

Juraj Ladomerský

Contacts

- J. Dlhopolček: Contribution of the Recycling Fund to the Re-Use of Wastes in Slovakia 330
 P. Gallovič: Position of Slovakia in Waste Management in the Frame of the European Union ... 332
- News**
- Z. Krnáčová: 13th International Symposium on Landscape Ecological Research 283

- Z. Lišková: The First Geopark in Slovakia 284
 P. Eliáš: Environmentology in the University Education 333

Reviews

- R. Špaček: Transparency in Architecture 334
 J. Vítek: Newly about the Czech Way of Thinking 335